

LAPUAN KANSALAI SOPISTO

Lapuan taidekoulun

kuvataiteen, käsityön ja teatteritaiteen yleisen

oppimäärän opetussuunnitelma

Sisältö

1. Lapuan taidekoulun toiminta-ajatus

2. Taiteen perusopetuksen arvot ja yleiset tavoitteet

- 2.1. Oppimiskäsitys
- 2.2. Taiteen perusopetuksen arvot ja yleiset tavoitteet

3. Opetuksen toteuttaminen

- 3.1 Opetusjärjestelyt
- 3.2 Opiskeluympäristö
- 3.3 Työtavat
- 3.4. Oppilaaksi ottaminen
- 3.5. Henkilökohtainen opetussuunnitelma
- 3.6. Valinnaiset opintokokonaisuudet
- 3.7. Muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen
- 3.8. Aikuisopinnot

4. Kuvataiteen perusopetus

- 4.1 Kuvataideopetuksen tavoitteet ja sisällöt
- 4.2. Opetuksen laajuus ja rakenne
- 4.3. Kuvataiteen opinnot opintokokonaisuuksittain

5. Käsityön taiteen perusopetus

- 5.1 Käsityön opetuksen tavoitteet ja sisällöt
- 5.2. Opetuksen laajuus ja rakenne
- 5.3. Käsityön opinnot opintokokonaisuuksittain

6. Teatteritaiteen perusopetus

- 6.1 Teatteritaiteen opetuksen tavoitteet ja sisällöt
- 6.2. Opetuksen laajuus ja rakenne
- 6.3. Teatteritaiteen opinnot opintokokonaisuuksittain

7. Varhaisiän taidekasvatus

8. Arviointi

- 8.1. Oppilasarviointi
- 8.2. Itsearviointi

9. Todistus

- 9.1. Päätötodistus
- 9.2. Osallistumistodistus

10. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Liitteet

Liite 1 Kuvataiteen perusopintojen opintokokonaisuuksien sisältöjä

Liite 2 Käsityön taiteen perusopintojen opintokokonaisuuksien sisältöjä

Liite 3 Teatteritaiteen perusopintojen opintokokonaisuuksien sisältöjä

1. Lapuan taidekoulun toiminta-ajatus

Lapuan taidekoulun tehtävä on antaa kuvataiteesta, käsityöstä tai teatteritaiteesta kiinnostuneille lapualaisille taiteen perusopetusta ja tarjota heille mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti omien taipumusten ja kiinnostuksen mukaisesti. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää eri taiteenalojen opetusta. Lapuan taidekoulussa voidaan järjestää myös aikuisille taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan sekä alle kouluikäisille varhaisiän taidekasvatusta. Opinnot luovat pohjaa elinikäiselle taiteen harrastamiselle ja antavat valmiuksia hakeutua myöhempään jatko-opintoihin.

Visuaalisten taiteiden ja teatteritaiteen opiskelun tarkoituksena on avata oppilaille uusia mahdollisuuksia ymmärtää taidetta ja kulttuuria sekä niiden sisältämiä merkityksiä. Taiteen perusopetuksen tehtävänä on luoda perustaa emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle, kehittää oppilaiden ajattelemisen taitoja ja luovuutta, antaa valmiuksia ilmaista itseään sekä lisätä ymmärrystä omasta itsestään. Opetuksen tehtävänä on myös kehittää ja säilyttää kansallista kulttuuria sekä tukea oppilaan kykyä arvostaa eri kulttuureita, toimia monikulttuurisessa yhteiskunnassa ja vaikuttaa yhteiskunnan arvoihin ja sen ilmapiiriin.

2. Taiteen perusopetuksen arvot ja yleiset tavoitteet

2.1. Oppimiskäsitys

Taidekoulussa opetus perustuu ihmiskäsitykseen, jossa ihminen on ainutkertainen ja toimii vuorovaikutuksessa toisten ihmisten kanssa sekä vaikuttaa aktiivisesti elämäänsä. Opetussuunnitelma perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppiminen ymmärretään yksilölliseksi ja yhteisölliseksi taitojen ja tietojen rakennusprosessiksi, jonka kautta syntyy kulttuurillinen osallisuus. Taitojen oppiminen tapahtuu vähitellen ja vaatii aikaa. Oppiminen on pitkäjänteinen ja kokonaisvaltainen prosessi.

Oppilaalla on aktiivinen rooli opiskelussa ja oppimisessa. Oppiminen perustuu tekemällä oppimiseen, suunnitelmallisuuteen sekä kykyyn arvioida omaa oppimista. Opiskelu on tavoitteellista, ja opiskelun tulokset näkyvät vasta viiveellä. Erilaisissa tilanteissa työskennellään opettajan ohjauksessa, vuorovaikutteisesti opettajan ja ryhmän kanssa sekä itsenäisesti. Opettajalla on keskeinen merkitys sekä oppilaan opiskelutaitojen että opiskeluympäristön kehittämisessä sellaiseksi, että erilaisten oppilaiden edistyminen on mahdollista.

2.2. Taiteen perusopetuksen yleiset tavoitteet

Taiteen perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaan minän kasvua ja kehittymistä sekä hänen kykyään jäsentää ympäröivää todellisuutta. Keskeistä on oppilaan luovan ajattelun ja toiminnan tukeminen. Tavoitteena on vahvistaa oppilaan aisti- ja tunneherkkyyttä, tukea opiskelu- ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä ja kehittää eri kulttuurien ymmärtämistä ja tulkittamista.

Oppilas rakentaa maailmankuvaansa ilmaisemalla ja tutkimalla taiteen keinoin kokemuksiaan ja itselleen merkityksellisiä elämän sisältöjä. Opiskelussa on keskeistä taiteen tekeminen ja tekemisen ilo sekä halu, taito, uteliaisuus ja uskallus tulkita taidetta persoonallisesti. Lähtökohtana opetuksessa on tutkiva oppiminen ja toiminnallinen lähestymistapa opittaviin asioihin. Opetuksessa tulee ottaa huomioon oppilaiden yksilölliset erot, aiemmat kokemukset ja oppilaan elämämaailma sekä tukea oppilaan kehittymistä hänen omista lähtökohdistaan. Työtavat ohjaavat oppilasta arvostamaan kaikkien ryhmän jäsenten työskentelyä ja työn tuloksia. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetuksessa korostuu taiteidenvälisyys. Tavoitteena on kehittää yhteistyötä taidekasvatusta antavien oppilaitosten ja muiden tahojen kanssa.

3. Opetuksen toteuttaminen

3.1. Opetusjärjestelyt

Opetus tapahtuu pääosin lukuvuoden aikana viikoittain kokoontuvissa opetusryhmissä. Opetusryhmät muodostetaan huomioiden oppilaiden ikä, kehitysvaihe ja edistyminen opinnoissa. Ryhmäkoko sekä lasten että aikuisten visuaalisten taiteiden perusopintoryhmissä ja syventävissä opinnoissa on 7-13 opiskelijaa, varhaisiän opinnoissa 6-11 opiskelija ja teatteritaiteen opintoryhmissä 7-18 opiskelijaa.

Viikottaisten opetustuntien ohella opintoihin voi sisältyä myös itsenäistä työskentelyä kuten opintotehtäviä, verkko-opiskelua ja portfoliotyöskentelyä. Opintoryhmien näyttely-, teatteri- tai museokäynnit sekä muut opintoretket pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan viikottaisten opituntien puitteissa.

Opetusjärjestelyissä otetaan huomioon eri taiteenalojen luonne. Visuaalisten taiteiden opintoihin sisältyy vähintään yhden julkisen yhteisnäyttelyn tai taidetapahtuman tuottaminen vuosittain koulun oppilastöistä. Näyttely esittelee kultakin opiskelijalta vähintään yhden työn ja kokoaa yhteen eri opetusryhmissä lukuvuoden aikana käsitellyjä teemoja. Teatteritaiteen opintoihin sisältyy vuosittainen teatteriesitys ja opintojen päättyessä julkisen teatteriesityksen tuottaminen. Teatteritaiteen opiskelijat osallistuvat kaikki esityksiin.

Sekä visuaalisten taiteiden että teatteritaiteen tapahtumien toteutuksessa keskeistä on niiden kasvatuksellinen merkitys toteuttajilleen.

Taidekoulun eri suuntautumisvaihtoehtojen oppimäärät sisältävät kukin kymmenen opintokokonaisuutta, joista syventäviä opintoja ovat opintokokonaisuudet 7-10. Visuaalisten taiteiden syventävät opinnot toteutetaan kuvataiteen ja käsityön suuntautumisvaihtoehtojen yhteisinä työpajaopintoina. Teatteritaiteen syventäviä opintoja voidaan toteuttaa yhteistyössä muiden teatteritaiteen oppilaitosten kanssa myös koulujen loma-aikana ja viikonloppukursseina.

Kesäaikana ja lomaviikkoina voidaan järjestää myös muuta taidekoulun opintokokonaisuuksia täydentävää (syventävää ja laajentavaa) kurssitoimintaa. Koulutuksen järjestäjän tulee turvata opintonsa aloittaneille oppilaille mahdollisuus koko yleisen oppimäärän suorittamiseen. Opintoja voidaan järjestää myös laajempina esimerkiksi lisäämällä vuosittaisten opintoviikkojen määrää ja viikoittaisen opetuskerran kestoa.

3.2. Opiskeluympäristö

Opiskeluympäristön tulee tukea oppilaan kasvua ja oppimista sekä antaa hänelle onnistumisen kokemuksia. Hyvä opiskeluympäristö on ilmapiiriltään avoin, myönteinen ja oppilasta rohkaiseva - fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti turvallinen ja toimiva. Opetuksen järjestämisessä pyritään siihen, että oppimisympäristö pysyy samana vuodesta toiseen ja viestittää oppilaille, että hänen harrastuksensa on tärkeä.

Opetustilojen, työvälineiden ja materiaalien tulee mahdollistaa opetussuunnitelman perusteiden mukainen opiskelu. Visuaalisten taiteiden opintoryhmät toimivat pääasiallisesti Lapuan kansalaisopiston opetustiloissa, joita pyritään resurssien puitteissa kehittämään monialaisen opetuksen tarpeisiin paremmin soveltuviksi. Teatteritaiteen opetukseen soveltuu tila, jossa on riittävästi tilaa liikkua ja jonka voi pimittää. Opetus pyritään järjestämään nykyaikaisen teatteri/draamastudion kaltaisessa tilassa, jossa on myös mahdollista järjestää teatteriproduktioiden esitykset. Opetustilana tulee toimimaan Lapuan kaupungin Nuorisotalon tila, mutta muitakin tiloja pyritään hyödyntämään tarpeen mukaan mm. Teatteri Lapuan kanssa pyritään sopimaan Teatteri Hiomon tilojen käytöstä.

3.3. Työtavat

Taideopetuksen oppimistapahtumassa on keskeistä omien kokemusten, ajatusten ja tunteiden pohdinta ja niiden työstäminen visuaaliseen tai draamalliseen muotoon. Opetuksessa korostuu aistillisen maailmasuhteen kehittäminen. Tehtävien annossa huomioidaan moniaistisuuden, mielikuvituksen ja eläytymisen merkitys. Aiheiden, teemojen ja työtapojen valinnalla pyritään vahvistamaan oppimisen iloa. Työskentelyssä huomioidaan prosessinomaisuus. Ideoiden kehittäminen ja toteutus sekä materiaalien ja tekniikoiden omaksuminen vaatii aikaa. Ilmaisukyky, taidot ja tiedot kehittyvät opiskelun edetessä rauhallisesti ja pitkäkestoisesti.

3.4. Oppilaaksi ottaminen

Varhaisiän opintoihin ja perusopintoihin opiskelijat valitaan ilmoittautumisjärjestyksessä. Perusopintoihin pyrkiville taidekoulu voi tarvittaessa järjestää myös valintakokeet ja haastattelun. Työpajaopintoihin opiskelijat hakevat perusopintojen päätyttyä taidekoulun ilmoittamaan päivämäärään mennessä.

Opintojen keskeyttämisen vuoksi tyhjiksi jääneitä opiskelupaikkoja voidaan täydentää hakuprosessin yhteydessä tai opintojen alkaessa syksyllä. Myös muissa taidekouluissa opiskelleita opiskelijoita, jotka ovat esimerkiksi tulleet paikkakunnalle perheen muuton vuoksi, voidaan ottaa opiskelijaksi ilman hakumenettelyä.

3.5. Henkilökohtainen opetussuunnitelma

Mikäli oppilas ei vammaisuuden, sairauden tai muuhun näihin verrattavissa olevan syyn vuoksi kykene opiskelemaan oppilaitoksen opetussuunnitelman mukaisesti, opetussuunnitelman tavoitteita voidaan yksilöllistää vastaamaan oppilaan edellytyksiä. Tällöin oppilaille laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jossa määritellään opiskelun tavoitteet, opiskeluaika, opiskelun toteuttamistapa, tarvittavat tukitoimet, mahdolliset suoritukset ja arviointimenettely.

3.6. Valinnaiset opintokokonaisuudet

Lapuan taidekoulu voi järjestää myös valinnaisia opintokokonaisuuksia, jotka suoritetaan erillään lukausiopetuksesta. Kullekin valinnaiselle opintokokonaisuudelle laaditaan opetussuunnitelma ja opintokokonaisuuden on vastattava taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Opiskelija voi sisällyttää valinnaisia opintokokonaisuuksia vaadittavaan kymmeneen opintokokonaisuuteen, jolloin valinnaisista opintokokonaisuuksista kertyneet tunnit luetaan hyväksi osana perus- ja syventäviä opintoja.

3.7. Muualla suoritettujen opintojen hyväksi lukeminen

Muualla suoritettuja taiteen perusopetuksen opintoja voidaan lukea hyväksi mikäli ne vastaavat kyseisen suuntautumisvaihtoehdon yleisen oppimäärän tavoitteita ja sisältöjä. Myös Lapuan taidekoulun visuaalisten taiteiden ja teatteritaiteen syventäviä tai valinnaisia opintokokonaisuuksia voidaan soveltuvilta osin lukea hyväksi ja sisällyttää toistensa opintoihin. Hyväksi lukemisesta päättää rehtori neuvoteltuaan oppilaan opettajan kanssa.

3.8. Aikuisopinnot

Taidekoulussa voidaan tarjota aikuisille visuaalisten taiteiden yleisen oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta kuvataiteen ja käsityön suuntautumisvaihtoehdossa. Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus kuvataiteen aikuisopinnoissa on 700 opetustuntia ja käsityön aikuisopinnoissa 560 opetustuntia.

Kuvataiteen aikuisopinnoissa opetuksen keskeisiä tavoitteita on kehittää laaja-alaisesti oppilaan visuaalisen kulttuurin ja erityisesti kuvataiteen tuntemusta sekä kuvallisen ilmaisun, tekniikoiden ja materiaalien hallinta oppilaiden valitsemilla kuvataiteen alueilla.

Käsityön aikuisopinnoissa opetuksen keskeisiä tavoitteita on opiskelijan käsityöilmaisun ja eri käsityöalojen pitkäjänteinen kehittäminen sekä opiskelijan oman työskentelyn laadullinen ja taiteellinen kehittäminen valitsemillaan käsityön aloilla. Opinnoissa korostuu tutkiva, kokeileva ja kokemuksellinen näkökulma sekä oma käsityöllinen ilmaisu.

Aikuisten opetuksen suunnittelussa on huomioitava heidän kiinnostuksensa kohteet sekä aiemmat opintonsa ja kokemuksensa visuaalisten taiteiden alueella. Aikuisia ohjataan laatimaan oma opiskeluohjelmansa oppilaitoksen opetustarjonnan pohjalta ja opintoihin voidaan liittää myös etäopiskelua. Aikuista ohjataan itsenäiseen ja oma-aloitteiseen opiskeluun.

4. Kuvataiteen perusopetus

4.1. Kuvataideopetuksen tavoitteet ja sisällöt

Kuvataiteen yleisen oppimäärän opetuksen tavoitteena on kehittää oppilaan kykyä ilmaista itseään kuvataiteen eri osa-alueilla, joita ovat kuvallinen ilmaisu, kuvallinen media, kulttuuriperintö, esineympäristö ja muotoilu sekä luonnon ja rakennetun ympäristön visuaaliset ilmiöt.

Kuvataiteen opetuksen keskeisiä oppisisältöjä ovat piirustus ja maalaus, kuvanveisto, arkkitehtuuri ja ympäristön suunnittelu, muotoilu, grafiikka, keramiikka, tekstiili, valokuva, elokuva ja video, sarjakuva, ympäristö- ja yhteisötaide, performanssi ja kuvallinen media, monitaiteelliset työmuodot sekä taidehistoria.

Tavoitteena on, että oppilas oppii hankkimaan omassa ilmaisussaan tarvitsemiaan taitoja ja tietoja ja harjoittelee niiden käyttöä. Opetuksessa on keskeistä oppilaan visuaalisen yleissivistyksen sekä ajattelunvalmiuksien, havaintokyvyn ja luovuuden vahvistaminen. Oppilas oppii ymmärtämään, tulkitsemaan ja arvottamaan kuvataiteen ilmiöitä nyky-yhteiskunnassa historiallisesta, eettisestä ja esteettisestä näkökulmasta.

Kuvataideopetuksessa oppilasta ohjataan ilmaisemaan ajatuksiaan, mielikuviaan ja tunteitaan kuvallisesti sekä sanallistamaan työskentelyään ja käyttämään monipuolisesti eri materiaaleja sekä tekniikoita. Työskentelyssä korostuu mielikuvituksen, intuition sekä aistitiedon merkitys. Opetus on ongelmakeskeistä ja vuorovaikutuksellista. Tavoitteena on kehittää oppilaan tutkivaa ja ennakkoluulotonta työskentelytapaa. Opetuksessa käsitellään teemallisia kokonaisuuksia. Oppilasta rohkaistaan työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa ja arvioimaan ja arvostamaan omaa ja muiden työtä.

4.2. Opetuksen laajuus ja rakenne

Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton 24.4.2006 antaman suosituksen mukaan kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallisena laajuutena on vähintään 700 opetustuntia. Liiton kanta on, että Opetushallituksen antaman taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden mukaisten tavoitteiden ja sisältöjen toteutuminen edellyttää riittävän laajat kuvataiteen opinnot. Liiton suosituksen mukaan myös **Lapuan kuvataidekoulussa kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän laskennallinen laajuus on vähintään 700 tuntia lasten ja nuorten sekä aikuisten kuvataiteen perusopetuksessa.** Opintojen laajuuden laskennallisena perustana on käytetty 45 minuutin pituisia oppituntia.

Kuvataiteen opinnot (700 t) muodostuvat perus- ja syventävistä opinnoista, joita on yhteensä kymmenen opintokokonaisuutta (6+4). Lasten ja nuorten perusopinnoissa opintokokonaisuudet 1-4 ovat laajuudeltaan 60 h ja opintokokonaisuudet 5 ja 6 laajuudeltaan 90h. Joka vuosi suoritetaan yksi opintokokonaisuus, jolloin lasten ja nuorten perusopintojen kesto on 6 vuotta. Aikuisten perusopinnoissa opintokokonaisuuden laajuus on 70h ja kuusi opintokokonaisuutta suoritetaan neljän vuoden aikana. Perusopintojen kuusi opintokokonaisuutta ovat molemmilla laajuudeltaan yhteensä 420 h. Syventävissä opinnoissa opintokokonaisuuden laajuus on molemmilla 75h ja neljä opintokokonaisuutta (7-10) suoritetaan kolmen vuoden aikana. Syventävien opintojen neljä opintokokonaisuutta ovat molemmilla laajuudeltaan yhteensä 300h. Nuoret ja aikuiset opiskelevat keskenään eri opetusryhmissä.

Lasten ja nuorten opintojen kokonaiskesto on tavallisesti 9 vuotta ja aikuisten 7 vuotta. Mahdolliset korvaavat ja valinnaiset opinnot voivat lyhentää opintojen kokonaiskestoja. Lasten ja nuorten tuntien jaottelussa on tavoitteena se, että kuvataiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän voi suorittaa peruskoulun aikana, jotta peruskoulun jälkeen ammatilliseen koulutukseen hakeutuvat voisivat tarvittaessa hyödyntää kuvataidekoulun päättötodistusta ammatillisiin opintoihin pyrittäessä. Opinnot voi aloittaa 7-vuotiaana ja syventävissä työpajaopinnoissa voi opiskella 20-vuotiaaksi asti.

Kuvataiteen perusopinnot

Perusopinnot / lapset ja nuoret

Opintokokonaisuudet 1-4 (ikä 7-12v)

- opintojen kesto 4 lukuvuotta , 60 h / vuosi yht. 240 h

Opintokokonaisuudet 5-6 (ikä 11-14v)

- opintojen kesto 2 lukuvuotta , 90 h / vuosi yht. 180 h

Perusopinnot / Aikuiset

Opintokokonaisuudet 1-6

- opintojen kesto 4 lukuvuotta, 105h / vuosi yht. 420 h

- jokainen opintokokonaisuus sisältää myös etätehtäviä enintään 20h / opintokokonaisuus

Syventävät opinnot:

vähintään 280 h

Nuoret (ikä 13-18v) ja Aikuiset (yli 18 v)

Opintokokonaisuudet 7-10

Opintojen kesto 3 lukuvuotta, 100h /vuosi (yhteensä 4 opintokokonaisuutta)

- opintokokonaisuus 10 koostuu opiskeluun vuosittain liittyvästä portfoliotyöskentelystä

- jokainen opintokokonaisuus sisältää myös etätehtäviä enintään 20h / opintokokonaisuus

Opinnot yhteensä 700 h

4.3. Kuvataiteen perusopetuksen opinnot opintokokonaisuuksittain

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt rakennetaan niin, että ne opintokokonaisuudesta toiseen edetessä monipuolistuvat ja syvenevät. Opetus on teemallista ja siinä otetaan huomioon oppilaan ikä ja kehitysvaihe.

Kuvataiteen perusteet (opintokokonaisuudet 1-6)

Perusopinnoissa tavoitteena on, että oppilas oppii kuvallisia ajattelun valmiuksia ja kuvan tekemisen perustaitoja usealla eri kuvataiteen osa-alueella sekä oppii kehittämään omaa kuvallista ilmaisuaan. Oppilas harjoittelee kuvan visuaalisten peruselementtien käyttämistä sekä tutustuu eri materiaaleihin ja eri tekniikoiden ilmaisullisiin mahdollisuuksiin. Oppilas harjoittelee materiaalien ja työvälineiden käyttämistä tarkoituksenmukaisesti, turvallisesti ja kestävästi kehityksen mukaisesti. Opinnoissa tarkastellaan kuvataiteen ja arjen kuvia sekä kehitetään oppilaan kulttuurin, nykytaiteen ja taidehistorian tuntemusta. Oppilas tutustuu esineympäristöön, muotoilun perusteisiin, rakennettuun ja luonnon ympäristöön.

Kuvallinen työskentely pohjautuu oppilaan havaintoihin, mielikuviin ja mielikuvitukseen. Oppilas opettelee tulkitsemaan ja arvioimaan sanallisesti omaa ja muiden työskentelyä ja töitä.

Syventävät opinnot eli työpajaopinnot (opintokokonaisuudet 7-10)

Tavoitteena on, että oppilas kehittää taiteellista ilmaisukykyään muutamalla opintoryhmän valitsemalla kuvataiteen alueella. Työpajoissa oppilas syventää taitojaan ja tietojään sekä perehtyy aiempaa perusteellisemmin materiaalien ja tekniikoiden mahdollisuuksiin oman ilmaisun välineenä. Tavoitteena on, että opintojen aikana oppilaan kyky itsenäiseen työskentelyyn kehittyy ja hän oppii tekemään tietoisesti valintoja omassa ilmaisussaan sekä perustelemaan niitä. Oppilas opettelee arvioimaan omaa ja muiden työskentelyä ja töitä, sekä saa monipuolisia kokemuksia työskentelystä muiden kanssa.

Keskeisiä sisältöalueita ovat kuvallinen ilmaisu, taiteen tuntemus, taidehistoria ja nykytaiteen kuvasto, oppilaan oma kulttuuriperintö ja hänelle vieraiden kulttuurien kuvallinen maailma, rakennettu ja luonnon ympäristö, esineympäristö ja kuvallinen media. Työpajatyöskentelyssä voidaan toteuttaa taiteiden välisiä teemoja.

5. Käsityön taiteen perusopetus

5.1. Käsityön taiteen perusopetuksen tavoitteet ja sisällöt

Käsityössä oppilas tutustuu erilaisilla materiaaleilla, välineillä ja tekniikoilla toteutettavaan työhön. Tehdessään käsitöitä oppilas kehittää luovaa ongelmanratkaisukykyään sekä eläytyvää ilmaisua.

Käsityössä oppilas luo uutta, kokeilee eri vaihtoehtoja ja kehittää omia valintataitojaan. Käsityö muuttuu ja kehittyy koko prosessin ajan ja näin kehittyy myös oppilaan kyky selviytyä uusissa tilanteissa.

Elämyksellinen ja omaan suunnitteluun perustuva toiminta kehittää oppilaan esteettistä näkemystä.

Käsityössä syntyy myönteinen asenne luontoon ja valmiuksia selviytyä muuttuvassa maailmassa. Käsityökasvatus toteuttaa kestävän kehityksen periaatetta.

Työkasvatuksen avulla kehittyy oppilaan sosiaalisuus, ja pitkäjänteisyys ja vastuuntunto. Näin oppilas oppii myös huolehtimaan työ-ympäristöstä ja -välineistä .

Käsityö tyydyttää oppilaan luontaista toiminnan tarvetta. Työskentelyssä on keskeistä itse tekeminen ja kokeminen.

Käsityö yhdistää luontevalla tavalla käsitteellisen ajattelun ja taitojen soveltamisen käytäntöön ja mahdollistaa näin kokemuksellisen oppimisen.

Lapsena saatujen käsityökokemusten perusteella muodostuu käsitys itsestä suunnittelijana ja ongelmien ratkaisijana. Onnistumisen kokemukset muovaavat täten tervettä itsetuntoa.

Käsityön perusopinnot (opintokokonaisuudet 1-6)

Tavoitteet

Perusopintojen tavoitteena on monipuolinen käsityön perustaitojen omaksuminen, käsityöprosessin eri vaiheiden, suunnittelun, valmistuksen ja arvioinnin toteuttaminen, luovan ongelmanratkaisutaidon kehittäminen ja itsetunnon vahvistaminen. Toiminnan tavoitteena on myös perinteen ja ympäristöarvojen huomioiminen.

Sisällöt

Opetuksen sisältöjen tulee kehittää oppilaan muoto-, väri- ja materiaalitajua, esteettistä valintakykyä kuvallista ilmaisua, tilan ja rakenteiden tajuja. Sisältöalueet toteutuvat aihepiireinä, joissa aiheena ovat tekstiilien ja vaatetuksen suunnittelu ja toteutus, esinesuunnittelu ja esineiden valmistus, ympäristön rakentaminen ja suunnittelu. Tutustutaan käsityön taitajien työhön ja paikalliseen museo- ja näyttelytoimintaan mahdollisuuksien mukaan. Perusopintojen teemoja on esitelty tarkemmin liitteessä 2. Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu vuosittain.

Syventävät opinnot (opintokokonaisuudet 7-10)

Tavoitteet

Syventävien opintojen tavoitteena on kehittää opiskelijoiden taitoja ja tietoja joko yhdellä tai useammalla käsityön alueella sekä tukea persoonallisen itseilmaisun kehitystä.

Sisällöt

Opintojen aihepiirien suunnittelussa on tärkeää, että opiskelijat itse ovat siinä mukana. Suunnitteluprosessissa perehdytään syvällisesti valittuun aihepiiriin, jolloin luodaan valmiuksia tutkivaan itseilmaisuuksiin ja esteettisten elämysten analysointiin.

Käsityön työpajaopinnoissa oppilaan näkemys ja persoonallinen ilmaisu tulee esiin hänen itse suunnittelemissaan ja valmistamissaan tuotteissa. Luonnon esteettinen kokeminen antaa ideoita taiteen ohella myös käsityölle. Eettinen kasvatus tulee käsityössä esille toiset huomioivan toiminnan lisäksi myös pohdittaessa kestävän kehityksen periaatteiden merkitystä materiaalin ja tuotteen kiertokulussa. Käsityössä tehtäviä valintoja tarkasteltaessa otetaan huomioon myös toiset ihmiset ja luonto. Yhden työpajan sisältönä voi olla taiteidenvälisyys.

Syventävien opintojen työpajojen aiheet valitaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan. Työpajatyöskentelyn teemoja on esitelty liitteessä 2 . Tarkempi opintojen sisältöjen suunnittelu tapahtuu vuosittain.

5.2. Opetuksen laajuus ja rakenne

Käsityön taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opintojen laajuus on 560 h. Opinnot muodostuvat perus- ja syventävistä opinnoista, joita on yhteensä kymmenen opintokokonaisuutta (6 + 4). Perusopinnoissa (opintokokonaisuudet 1-6) yhden opintokokonaisuuden laajuus on 60 h ja kuuden opintokokonaisuuden laskennallinen laajuus on yhteensä 360 h. Syventävissä opinnoissa yhden opintokokonaisuuden laajuus on 50 h ja neljän opintokokonaisuuden laajuus on yhteensä 200 h. Perusopintojen kesto on siis 5 vuotta ja syventävien opintojen 2 vuotta eli yhteensä 7 vuotta.

Käsityön perusopinnot

(ikä 7- 14v) opintokokonaisuudet 1-6

opintokokonaisuudet 1-3 , ikä 7-10v

- opintojen kesto 3 lukuvuotta, 60h /vuosi

yht. 180 h

opintokokonaisuudet 4-6, ikä 9-14 v

- opintojen kesto 2 lukuvuotta, 90h/vuosi

yht. 180 h

Käsityön syventävät opinnot

(ikä 12 –18v) opintokokonaisuudet 7-10

- opintojen kesto 2-3 lukuvuotta, 50h / opintokokonaisuus

yht. 200 h

Opinnot yht. 560 h

5.3. Käsityön taiteen perusopetuksen opinnot opintokokonaisuuksittain

Opintokokonaisuudet 1-3 (perusopinnot)

Kolme ensimmäistä opintokokonaisuutta suoritetaan kukin yhden lukuvuoden aikana. Viikoittainen opintokerta on kestoaltaan 2 oppituntia. Lukuvuodessa on yhteensä 30 opintoviikkoa.

Opintokokonaisuudet 4-6 (perusopinnot)

Opintokokonaisuudet 4-6 voi suorittaa kahden vuoden aikana. Viikoittainen opintokerta on kestoaltaan 3 oppituntia, joista kertyy vuodessa 90 h.

Opintokokonaisuudet 7-10 (syventävät opinnot)

Syventävien opintojen opintokokonaisuus sisältää 50 oppituntia ja se suoritetaan 4 viikotunnin opintokerroilla.

Kunkin opintokokonaisuuden kesto on puoli vuotta.

6. Teatteritaiteen perusopetus

Teatteritaiteen perusopetus on draama- ja teatterikasvatusta. Draamakasvatusta on kaikki kasvatuksellisessa yhteydessä tehtävä draama ja teatteri. Draamakasvatuksen lähtökohtana on oppilaan oman ilmaisun ja draamallisen ajattelun kehittäminen ja tutkiminen sosiokulttuurisesta näkökulmasta sekä ryhmälähtöinen työskentely.

6.1 Teatteritaiteen opetuksen tavoitteet ja sisällöt

Teatteritaiteen opetuksen tehtävänä on tarjota oppilaille mahdollisuus opiskella pitkäjänteisesti teatteritaidetta. Opiskelu luo edellytykset elinikäiselle harrastukselle ja antaa valmiuksia hakeutua jatko-opintoihin. Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaan henkilökohtaista kehitystä ja rohkaista oppilasta luovuuteen, taiteelliseen ajatteluun ja toimintaan paitsi teatteriharrastuksessa, myös muissakin elämän osa-alueissa. Oppilaille pyritään antamaan mahdollisimman laaja kuva teatterista ja sen harrastamisesta sekä sen parissa työskentelemisestä. Opetuksessa ei keskitytä pelkästään näyttelämiseen vaan myös muihin teatterin osa-alueisiin, niiden tärkeyttä yhtään väheksymättä. Tavoitteena ei ole kasvattaa kaikista näyttelijöitä, vaan monipuolisia teatterin harrastajia, jotka kykenevät jatkossa itsenäisesti valmistamaan teatteriesityksen kaikki sen osa-alueet huomioiden.

Teatteritaiteen perusopetuksen ryhmien kanssa pyritään tekemään teatterimatkoja ja tutustumiskäyntejä myös laitosteattereihin ja niiden esityksiin. Pyritään aktivoimaan myös oppilaiden vanhemmat ja perheet mukaan teatterimatkoille. Teatterikoulu seuraa aktiivisesti myös harrastajateatteritoimintaa ja mahdollisuuksien mukaan osallistuu kansainväliseen toimintaan.

Draamakasvatukseen sisältyy mm. draamaleikit, improvisaatio, ideasta esitykseen, teatteriesityksen valmistaminen, prosessidraamaa ja työpajateatteria.

Sisältöalueet:

1. teatteri- ja roolileikit
2. näyttelijäntyö
3. dramaturgia
4. fyysinen ja puheilmaisuus
5. puvustus ja maskeeraus
6. ohjaajantyö
7. teatterilajeihin tutustuminen
8. lavastus, valo- ja äänisuunnittelu
9. monimuotoiseen teatteriin tutustuminen
10. teatteriesityksen valmistaminen ja produktion tuotantoprosessiin tutustuminen

6.2. Opetuksen laajuus ja rakenne

Teatteritaiteen perusopintojen yleisen oppimäärän laajuus on yhteensä 560 tuntia. Laskennallisena perusteena käytetään 45 minuutin mittaista oppituntia.

Teatteritaiteen perusopinnot (8–13-vuotiaat)

Teatteritaiteen perusopintojen laajuus on neljä vuotta ja se sisältää perusopetuksen opintokokonaisuudet 1 - 6. yht. 240 h

Perusopinnot 1

Opintokokonaisuudet 1-3

- opintojen kesto 2 lukuvuotta, 60 h /vuosi 120 h

Perusopinnot 2

Opintokokonaisuudet 4-6

- opintojen kesto 2 lukuvuotta, 60 h /vuosi 120 h

Teatteritaiteen syventävät (13–18-vuotiaat)

Opintokokonaisuudet 7-10

- opintojen kesto 3 lukuvuotta, 90 h / vuosi

- lisäksi viimeisenä vuotena 50 h (opintojakso 10)

320 h

Syventäviä opintoja voidaan toteuttaa myös yhdessä muiden teatteritaiteen oppilaitosten kanssa.

Opinnot yht. 560 h**6.3. Teatteritaiteen opinnot opintokokonaisuuksittain****Teatteritaiteen perusopinnot****Perusopinnot 1**

Opintokokonaisuudet 1-3

Teatteritaiteen perusopintojen alkuvaiheessa on keskeistä kannustaa ja rohkaista eläytymään, ilmaisemaan tunteitaan ja käyttämään mielikuvitustaan. Opinnoissa painottuu myös kehollisuus, liikunta ja kaikkien aistien ja ilmaisukeinojen käyttö. Toiminta on leikinomaista ja ryhmässä toimimista. Teatteriin ja draamaan tutustutaan satujen ja tarinoiden kautta.

Perusopinnot 2

Opintokokonaisuudet 4-6

Perusopintojen toisessa vaiheessa tutustutaan mm tarinankerrontaan ja draaman kaareen sekä erilaisiin esittävän taiteen muotoihin ja ilmaisukeinoihin. Tutustutaan myös teatterin eri osa-alueisiin ja aletaan ymmärtää niiden merkitystä. Kunkin opintovuoden päätteeksi valmistetaan pienimuotoinen teatteriesitys.

Teatteritaiteen syventävät opinnot,**Syventävät opinnot**

Opintokokonaisuudet 7-10

Opinnoissa syvennetään ilmaisua ja etsitään uusia näkökulmia teatterin tekemiseen. Ohjaajina syventävissä opinnoissa voi toimia asiantuntevia vierailijoita tai voidaan käyttää paikallisten teatterien ohjaajien erikoisosaamista.

Opintokokonaisuuksien tarkempi kuvaus liitteessä 3.

7. Varhaisiän opinnot

Taidekoulun antamaan taidekasvatukseen sisältyy myös varhaisiän opinnot, joiden tarkoituksena on tukea lapsen itsetunnon kehitystä ja myönteisen minäkuvan muodostumista. Alle kouluikäisten opetuksessa otetaan huomioon lapsen kulttuuritausta, ikä ja kehitysvaihe ja tavoitteena on, että kokemukset ja elämykset taidekasvatuksesta ovat myönteisiä. Varhaisiän opinnot kannustavat lasta jatkamaan taiteen perusopintoihin ja luovat pohjaa aktiiviselle taiteen harrastamiselle. Ne eivät sisälly laskennallisesti taidekoulun taiteen perusopetuksen yleisiin oppimääriin.

Varhaisiän opinnoissa työskentely on kokonaisvaltaista ja toiminnallista sekä moniaistista ja elämyksellistä. Keskeistä on leikki ja keksimisen ilo sekä monipuolisten havaintojen tekeminen ja niiden käyttäminen kuvallisessa ja draamallisessa työskentelyssä. Lapsi harjoittelee toisten huomioon ottamista ja työhön keskittymistä sekä edellytystensä mukaan myös omasta työtilasta ja –välineistä huolehtimista. Hän harjoittelee myös ajatustensa ja tunteidensa ilmaisemista monipuolisesti eri taiteenalojen keinoin.

Visuaalisen ilmaisun perusteisiin tutustutaan kokeilemalla erilaisia materiaaleja ja työtapoja. Lapsi harjoittelee muodon antamista sekä käden ja silmän yhteistyötä - maalaamista, piirtämistä, painantaa, kolmiulotteista rakentelua tai muita kuvataiteen ja käsityön ilmaisu- tai työtapoja. Opetuksessa tarkastellaan ja tutkitaan lähiympäristöä ja pyritään tutustumaan oman työskentelyn avulla myös arkkitehtuuriin, muotoiluun, kuvalliseen viestintään ja paikalliseen kulttuuriperintöön. Opetukseen voi sisältyä myös museo-, näyttely- ja teatterikäyntejä sekä tutustumista taiteilijoiden työskentelyyn.

8. Arviointi

8.1. Oppilasarviointi

Arvioinnin tehtävä on tukea oppilaan edistymistä opinnoissa. Arviointi on kannustavaa ja rohkaisevaa ja ohjaa oppilasta myös omien tavoitteiden asettamiseen. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota sekä oppimisprosessiin että oppimistuloksiin. Opiskelijan ikä ja kehitysvaihe tulee huomioida arviointia tehdessä. Oppilas harjoittelee itsearviointia koko opiskelun ajan ja häntä opastetaan oman oppimisensa dokumentoimiseen ja kehittymisensä seurantaan.

Oppilaan tulee saada työskentelystään ja suorituksistaan sanallista palautetta suullisesti ja/tai kirjallisesti koko opintojensa ajan. Monipuoliseen, jatkuvaan arviointiin sisältyy erilaisia palautteen antamisen tapoja ja ohjausta portfoliotyöskentelyyn ja itsearviointiin.

8.2. Itsearviointi

Taidekoulun antamaa taiteen perusopetusta varten laaditaan arviointisuunnitelma valtakunnallisen Virvatuli-itsearviointimallin pohjalta. Suunnitelma mitoitetaan paikallisiin olosuhteisiin ja taidekoulun itsearviointi- ja kehittämistoiminta pyritään vakiinnuttamaan osaksi taidekoulun toimintaa. Itsearvioinnista pyritään luomaan pysyvä ja suunnitelmallinen toimintatapa, joka auttaa kehittämään taidekoulun toimintaa ja yhteistyötä muiden toimijoiden, oppilaiden huoltajien, kunnallisten päättäjien ja kaupungin sivistyslautakunnan kanssa. Kehittämistyöstä tulee vastaamaan arviointiryhmä ja taidekouluun nimetään arviointivastaava.

9. Todistus

9.1. Päättötodistus

Oppilas saa taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksen suoritettuaan 10 opintokokonaisuutta. Kaikki oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet merkitään päättötodistukseen. Todistuksesta on käytävä selville, missä suuntautumisvaihtoehdossa oppilas on opiskellut.

Päättötodistuksen tulee sisältää seuraavat asiat:

- koulutuksen järjestäjän ja oppilaitoksen nimi
- taiteenala ja opinnot, joista päättötodistus annetaan
- oppilaan nimi ja syntymäaika
- opiskeluaika vuosina
- oppilaan suorittamat opintokokonaisuudet ja oppilaan saaman opetuksen tuntimäärä niissä (laskennan perustana käytetään 45 minuutin pituisia oppituntia)
- rehtorin allekirjoitus ja oppilaitoksen leima
- lainsäädäntö, johon koulutus perustuu
- opetusministeriön myöntämän koulutuksen järjestämisluvan päivämäärä tai kunnan päätös (päivämäärä) opetussuunnitelman hyväksymisestä
- maininta, että taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä koostuu vähintään kymmenestä opintokokonaisuudesta
- maininta, että koulutus on toteutettu Opetushallituksen vahvistamien taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän opetussuunnitelman perusteiden 2005 mukaisesti.

9.2. Osallistumistodistus

Oppilaalle annetaan pyydettyessä osallistumistodistus suoritetuista opintokokonaisuuksista.

10. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Taidekoulun toimintaympäristö kulttuurikeskus Vanhassa Paukussa antaa hyvät edellytykset yhteistyön kehittämiseksi ja lisäämiselle alueen muiden kulttuuritoimijoiden mm. Kaupungin kirjaston ja teatteriyhdistyksen kanssa. Taidekoulun visuaalisten taiteiden vuosittaisen keväänäyttelyn järjestämisaikaksi on vakiintunut kunnan kulttuuritoimen hallinnoima kulttuurikeskuksen Patruunagalleria. Kuvataideopetuksen oppilasryhmien opetuksessa hyödynnetään myös aktiivisesti Lapuan taidemuseon ja Patruunagallerian vaihtuvaa näyttelytarjontaa. Lapuan musiikkiopiston kanssa toteutetaan ajoittain kasvatuksellisia yhteistapahtumia.

Asianmukaisen ja laadukkaan opetuksen ja toiminnan toteuttaminen taidekoulussa edellyttää Lapuan kansalaisopistolta yhteistyötä myös kaupungin ja lähikuntien muiden kulttuuritoimijoiden kanssa. Teatteritaiteen opetustilojen järjestämisessä tehdään yhteistyötä kaupungin nuorisotoimen ja teatteriyhdistyksen kanssa mm. nuorisotalon tilojen käytön osalta, teatteritaiteen opetuksen järjestämisessä myös Järvilakeuden kansalaisopiston kanssa.

Taidekoulu pyrkii olemaan yhteistyössä myös Lapuan ja lähikuntien yleissivistävien ja muiden oppilaitosten ja päiväkotien sekä lähi kuntien muiden taiteen perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa. Yhteistyötä tehdään ajoittain myös lähiseudun muiden kulttuurilaitosten, kulttuuriyhdistysten, yritysten sekä taiteilijoiden ja käsityöläisten kanssa. Muita yhteistyötahoja ovat kunnan sivistyslautakunta, Etelä-Pohjanmaan liitto, Opetusministeriö, Opetushallitus, taidekorkeakoulut ja taiteen perusopetusta antavien opettajien yhteistyöverkostot.

Lapuan taidekoulu on Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liiton jäsen ja voi osallistua liiton koordinoimiin valtakunnallisiin taidekasvatushankkeisiin. Koulun opetushenkilöstö voi myös osallistua liiton järjestämiin koulutustapahtumiin. Taidekoulun tuottamille näyttelyille, esityksille ja taidetapahtumille pyritään saamaan näkyvyyttä mediassa, jotta ne rikastuttaisivat laajemminkin lapualaista ja maakunnallista kulttuurielämää. Tapahtumien yhteydessä voidaan järjestää myös kokeilevaa ja yhteisöllistä toimintaa. Taidekoulu pyrkii hankkimaan kansainvälisiä yhteistyökumppaneita esim. kaupungin ystävyyskuntien kautta.

LIITE 1. Kuvataiteen perusopetuksen opintokokonaisuuksien sisältöjä

Lasten ja nuorten perusopintojen jokaisen opintokokonaisuuden (1-6) sisällöt rakentuvat monipuolisesti kuvataiteen eri alueista ja oppisisällöistä, jotka on koottu kuuden modulin alle:

MODULIT:

I PIIRUSTUS

- piirustus, grafiikka, kuvitus, kuvasommittelu, ihmisen kuvaaminen ja anatomia, tilankuvaaminen, havainnon harjoittaminen

II MAALAUUS

- maalausmateriaalit ja -tekniikat, värioppi, maalauksen lajityypit ja menetelmät

III TILA

- kuvanveiston materiaalit ja menetelmät, arkkitehtuuri, rakennettu ja luonnonympäristö, tila- ja ympäristötaide, installaatio, performance, lavastus

IV ESINE

- muotoilu, keramiikka, tekstiili- ja pukutaide, sisustussuunnittelu, graafinen suunnittelu, materiaalituntemus,

V MEDIA

- analoginen ja digitaalinen valokuvaus, sarjakuva, kuvakerronta, varjoteatteri, video, animaatio, elokuva, kuvaviestintä, mediataide, kuvankäsittely, mallintaminen, ääni- ja valosuunnittelu

VI KULTTUURI

- taide- ja kulttuurihistoria, taiteen ja kulttuurin tuntemus, estetiikka, kansanperinne, kuva-analyysi ja tukinta, arvointi ja sanallistaminen, taiteen käytännöt ja tuotanto, työskentelytaidot

Näiden modulien sisällöt voivat painottua eri opintokokonaisuuksissa (1-6) eri tavoin jo Taidekoulun vaihtuvien vuositeemojenkin johdosta. Tavoitteena on kuitenkin eri modulien sisältöjen ajallisesti tasapuolinen toteutuminen koko perusopintojen kokonaisuudessa. Opintokokonaisuuksien (1-6) sisältöjen suunnitteluun vaikuttaa olennaisesti lapsiryhmän ikä ja kehitystaso sekä oppisisältöjen vaativuus ja niiden mielekäs rakentuminen jo aiemmin opitun varaan opittua laajentaen ja syventäen.

Esimerkki opintokokonaisuuksien 1.-6. sisällöistä ja rakentumisesta:

1. Opintokokonaisuus: Kuva-aakkoset (MAALAUUS PAINOTTUU)

I viivan luonne, polystyreenipainanta, horisontti ja päällekkäisyys kuva-alassa

II vesi-, peite ja vahavärit, pää- ja välivärit sekä niiden sekoittaminen, mielikuvamaalaus, sekatekniikka

III saveen tutustuminen, eläimen muovailu mallista, lähiympäristöön tutustuminen, tikuista rakentelu

IV perusmuodot, tekstiilimateriaaleja haptisesti koettuina, tekstiilikollaasi

V pokkarikameralla kuvaaminen: etsin, tarkennus, laukaisin

VI taidemuseovierailu, oman työn esittely ja muiden töistä keskusteleminen, välinehuolto

2. Opintokokonaisuus: Omia muotoja (ESINE PAINOTTUU)

I lyijykynät, muodon hahmotus varjokuvasta, vastakohtat, kollagrafia, grafiikan merkinnät, kehon osat

II väriympyrä ja vastavärit, värisävyjen nimet, maisemamaalaus mallista sekatekniikalla

III ympäristöteos luonnonmateriaaleista, maja

IV avoin-sulkeutuva muoto, esineiden tarkastelu, makkaratekniikka, keraaminen astia ja lasitus

V rajaus, zoomaus, kuvien siirto kamerasta tietokoneelle ja muokkaus Picasalla, varjoteatteriesitys

VI kalevalataide, suomalainen astiamuotoilu, oman työn arviointi ja arvottaminen, sanallistaminen

3. Opintokokonaisuus: Kuvausretkillä (PIIRUSTUS PAINOTTUU)

- I tussipiirros, orgaaninen-geometrinen muoto, kaksiväripainanta, kasvojen mittasuhteet
- II akryylimaalaukset, valööri ja murrettu väri, muotokuvamaalaus mallista, kerroksellinen maalaus
- III tilan ja paikan luonne, niiden tutkiminen eri mittakaavoissa valokuvaten, reliefi
- IV ornamentti, muodon rakentaminen muotin avulla, paperimassa
- V kamerajalustan käyttö, kuvakoot, sarjakuva, kuvakerronta, puhtaaksi piirtäminen
- VI talomuseo ja kansanperinne, taideteoksen arviointi näyttelyssä, suomen taidehistoriaa

4. Opintokokonaisuus: Pinnasta tilaan (TILA PAINOTTUU)

- I ääriiviipiirros tussilla mallista, croquis-piirros, ihmisvartalon mittasuhteet, tekstuuri
- II maalauksen pohjustus, pintarakenne, värin vaikutus ja ominaisuudet
- III mittakaava, pienoismalli, sisätila, rakentelu, keramiikan levytekniikka, enkobemaalaukset
- IV sisustussuunnittelu, kankaanpainanta
- V kuvakulmat, pala-animaatio, äänten tekeminen animaatioon,
- VI modernin maalaustaiteen mestareita

5. Opintokokonaisuus: Tarina (MEDIA PAINOTTUU)

- I valööripiirros hiilellä mallista, muodon kuvaaminen, valo ja varjo, kuvitus, rytmi
- II väriharmonia, väri tilan luoja, spektri, värijärjestelmät ja värivalot, kasvomaalaus
- III ympäristötaide esim. lumiveisto, lavastus
- IV puvustus, huovutus, asuste
- V kameraliikkeet, kuvakäsikirjoitus, videon kuvaaminen, valaistussuunnittelu
- VI muoti, taiteidenvälisyys

6. Opintokokonaisuus: Taiteen maailmassa (KULTTUURI PAINOTTUU)

- I kuiva- ja öljypastellit, liikkeen kuvaus, linopainanta
- II öljyväri, asetelmamaalaus, kangaspohja, värien vuorovaikutus
- III mallimuovailu savesta ja kipsivalu, arkkitehtuurikäsitteitä
- IV tekstiilitaide, graafinen suunnittelu, kalligrafia
- V neulanreikäkamera ja fotogrammi, kuvan kehittäminen, studiomuotokuvaus, kuvanmuokkaus
- VI nykytaide, ateljeevierailu, taidehistoriallisia tyylikausia ja suuntauksia, rakennustaiteen historiaa

Aikuisten perusopinnot toteutetaan periodiopetuksena, jolloin kuuteen moduliin kootut oppisisällöt eri kuvataiteenalueilta vaihtelevat opetuksessa vuosittain eri pituisina jaksoina. Moduleiden sisällöt painottuvat opetuksessa määrällisesti samankaltaisesti, kuin lasten ja nuortenkin opetuksessa.

Opintokokonaisuudet 7-10

Sekä nuorten, että aikuisten syventävien eli työpajaopintojen neljä 75 h laajuista opintokokonaisuutta (kokonaisuudet 7-10) muodostuvat oppilaiden kolmesta vapaavalintaisesta eri taiteenalojen opintokokonaisuudesta, joissa kussakin syvennytään kahteen eri oppisisältöön, sekä yhdestä Kulttuuri-modulin oppisisältöjä ja oppilaan portfolioyöskentelyä kattavasta opintokokonaisuudesta (75h). Tämä viimeinen opintokokonaisuus (10) toteutuu vähitellen kolmen vuoden aikana vapaavalintaisten opintokokonaisuuksien lomassa. Neljä opintokokonaisuutta suoritetaan siis kolmen vuoden aikana siten, että syys- ja kevätkausilla opiskellaan molemmilla 50h, vuodessa yhteensä 100h.

Toisin kuin perusopinnoissa syventävien opintojen opintokokonaisuudet muodostuvat aina vain yhden tai kahden modulin alle kootuista oppisisällöistä. Keskittyminen yhteen alueeseen kerralla mahdollistaa myös vaativampiin tekniikoihin ja menetelmiin syventymisen ja laajentaa syventävien opintojen vapaavalintaisten oppisisältöjen kirjoa perusopintoja laajemmiksi.

Esimerkki opintokokonaisuuksien 7.-9. sisällöistöjen monipuolistumisesta kuudessa modulissa:

- I metalligrafiikan eri menetelmät, puupiirros
- II harvinaisemmat maalausmateriaalit ja tekniikat mm. temperamaalaus, maalauspohjan valmistus
- III kuvanveiston valutekniikat, tulitaide
- IV keramiikan erikoistekniikat mm. raku ja liekipoltto, uunin rakennus, kudonta, puu- ja metallityöt
- V videon editointi, vaha- tai piirrosanimaatio, elokuvan tyyllilajit, kuvankäsittely, mallintaminen
- VI kuva-analyysi, estetiikka ja taidekritiikki, vieraiden kulttuureiden taide, abstrakti taide, potfoliotyöskentely, näyttelyn rakentaminen

Liite 2. Käsiyön taiteen perusopinnot opintokokonaisuuksien sisältöjä

Käsiyön taiteen perusopinnot (opintokokonaisuudet 1-6)

Perusopinnot sisältöjen tulee kehittää oppilaan muoto-, väri- ja materiaalitajua, esteettistä valintakykyä kuvallista ilmaisua, tilan ja rakenteiden tajuja.

1. Opintokokonaisuus/ Teema: Mielikuvitus ja minä

esim. Satujen maailma, Tarina kuviksi

- työskentelyä kovilla ja pehmeillä materiaaleilla

2. Opintokokonaisuus / Teema: Tutkimusmatkalla materiaalien maailmaan

Esim. Villasta huovaksi, Luonnonmateriaalit tutuksi, Lankojen leikki

- tehdään kankaasta, langasta ja puusta

3. Opintokokonaisuus / Teema: Värikästä elämää

esim. Väriä työssä, Painetaan kangasta, - Perinteen pohjalta uutta

4. Opintokokonaisuus / Teema: Muodon vuoksi

esim. Pehmoeläimeni, - Aika näyttää, Valon voima

- Massatyöt, savi, paperimassa ym.

5. Opintokokonaisuus/ Teema: Rakenteellisia ratkaisuja

esim. Peli, Päähine, Yksilöllinen vaate, Rooliasu

6. Opintokokonaisuus / Teema: Tilan tuntu

esim. Leijat lentämään, Mobile, Oma tila, Tehdään teatteria

Käsiyön taiteen perusopinnot (opintokokonaisuudet 7-10)

Syventävien opintojen työpajojen aiheet valitaan opiskelijoiden kiinnostuksen mukaan.

Alla olevat teemat ovat esimerkkeinä mahdollisista työpaja-aiheista.

7. Opintokokonaisuus/ Teema : Perinteen pohjalta uusille urille

esim. Perinne käsityöt, Kankaankudonta, Puukkopaja, Muinaiskorut

8. Opintokokonaisuus/ Teema: Kestävä kehitys, Luonto ja ympäristö

esim. Kierrätysmateriaalista tuotteeksi, Kasvivärjäys ja kudonta, Luonnonmateriaalit

- kestävä kehitys, ympäristökasvatus ja kuluttajakasvatus

9. Opintokokonaisuus/ Teema: Tuotesuunnittelija työssä

esim. Huovutus /Vaatesuunnittelu ja valmistus/ Kankaanpainanta ja värjäys/ Tilkkutyöt ja kirjonta / Moderni ryijy

- tietotekniikka suunnittelun apuna

- ammattilaisten työskentelyyn tutustuminen

10. Opintokokonaisuus / Teema: Taiteiden välisyys

esim. Teatteri, Nukketeatteri, Museoprojekti, Sirkus, Tapahtuma

- yhteistyö kuvataiteen ja teatteritaiteen opiskelijoiden kanssa

Liite 3. Teatteritaiteen perusopintojen opintokokonaisuuksien sisältöjä

Teatteritaiteen perusopinnot (opintokokonaisuudet 1-6)

Opintokokonaisuudet 1-3

1. Tarinoita ja teatterileikkiä

Kannustetaan ja rohkaistaan lasta pysymään satujen ja leikkien maailmassa. Opitaan tekemään yhdessä ja toimimaan ryhmässä tasavertaisena ryhmän jäsenenä. Tutustutaan teatteriin ja draamaan satujen ja tarinoiden kautta.

2. Leikkiä roolien kanssa

Opitaan luomaan erilaisia roolihahmoja ja eläytymään niihin. Harjoitellaan erilaisten tunteiden tunnistamista ja tunteiden ilmaisua roolissa. Opetellaan vuorovaikutus- ja ryhmätyötaitoja. Tavoitteena on oppia vastuullista ja pitkäjänteistä työskentelyä.

3. Ideasta esitykseen

Opitaan uskomaan omiin ideoihin ja luottamaan itseensä esiintyjänä sekä ottamaan vastaan ja hyväksymään ideoita muilta ryhmän jäseniltä. Harjoitellaan puhetekniikkaa ja äänenkäyttöä sekä roolihahmon fyysistämistä ja muita fyysisen ilmaisun keinoja. Perehdytään näytelmän ja näytelmäkohtauksen rakenteeseen ja valmistetaan esitys ryhmäläisten omien ideoiden pohjalta.

Opintokokonaisuudet 4-6

4. Tarinankerrontaa

Tutustutaan tarinankerronnan eri metodeihin ja draaman kaareen. Käydään läpi esittävän taiteen eri muotoja esim. nukketeatteri, varjoteatteri, mimiikka, kuunnelma, improvisaatioteatteri ja puheteatteri.

5. Teatterin osa-alueet

Opitaan ymmärtämään teatterin eri osa-alueiden merkitys. Tutustutaan näyttelijäntyöhön, puvustukseen, lavastukseen sekä valo- ja äänisuunnitteluun. Käydään läpi teatterin historiaa ja erilaisia tyyllilajeja sekä opitaan katsomaan teatteria taiteena.

6. Valmistetaan pienimuotoinen teatteriesitys, opiskelijat ottavat itse vastuun esityksen kaikista osa-alueista ohjaajan opastuksella.

Teatteritaiteen perusopinnot (opintokokonaisuudet 7-10)

7. Teatterilajeihin tutustuminen (90h)

Tutustutaan erilaisiin teatterin tyyllilajeihin, esim. improvisaatioteatteriin, nukketeatteriin, pantomiimiin, klovneriaan ja musiikkiteatteriin.

8. Teatterin osa-alueisiin tutustuminen (90h)

Perehdytään teatterin tekemisen vähemmän tunnettuihin osa-alueisiin, kuten puvustus, rekvisiitta, lavastus sekä valo- ja äänitekniikka.

9. Teatterihistoria (90h)

Tutustutaan eri aikakausien teatterin tekemiseen; tyyllilajeihin, kirjallijoihin ja näytelmiin. Opetusmetodeina luennot sekä fyysinen tekeminen. Tehdään historiallisia tekstejä eläväksi ja opitaan teatterihistoriaa konkreettisesti.

10. Teatteriproduktio (50h)

Valmistetaan ohjaajan opastuksella näytelmä valmiista tekstistä. Opiskelijat ottavat itse vastuun näytelmän valmistuksesta ja sitoutuvat produktion tekemisen kaikkien osa-alueiden tekemiseen, myös tuottamiseen. Näytelmän tekemisessä käytetään aiemmin opittuja draaman ja teatterin työtapoja.